

מסורת הש"ס

(א) צרכות מ: שבעות לט.
(ב) רש"א מ"ג, (ג) נשא ה
(ט), (ד) "ע"ה, (ה) "פ"ב,
(ו) יהושע ה: דברים כז,
(ז) דברים ל"א, (ח) דף לג.,
(ט) עין רש"א, י: דברים כה
כלשון זה. רש"א, כ: דברים
כז, (ל) [סס], מ: ויהא דלא
מי באתי שבעת הדינין
ושבעת טיורי ע' חס'
שבעות לט. ד"ה ואלו
נאמרי וכו' וע' דמ"ט
ושבעות הפקודי,

תורה אור השלם

- [illegible]

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה ולהלן וכו'
מנא לן הס"ד ואח"כ מ"ה
וענתה ואמרה ככה אינו
צריך וכו' היא למידה
וענתה כצ"ל והד"א:

מוסף רש"י

פרשת סוטה. כשהכנה
משציעה (ברכות מ):
כשמשציעין אותה ישציעו
אותה בלשון שהיא שומעת
(שבועות לט). וידידי
מעשר. צערתי הקדש מן
הצית (שם ושם).

והכא במאי עסקין. דקתי עד אחד אומר נטמאת ושנים אומרים לא נטמאת היתה שוטה ואוקימנא בפסולי עדות וזין צבת אחת צין צוה אחר זה כר' נחמיה ועל כרחיך דצוה אחר זה אינטיריך עיקר לאשמועינן דאי צבת אחת מאי הלך אחר רוב דיעות איכא צבת אחד נמי היתה שוטה [אלא] דצבתי עסקינן דההוא דלמא מעיקרא ואמר נטמאת אשה הוה הילכך אפי' צוה אחר זה אמו תרמי ומצטלי לה: **וטרצה לרבי נחמיה הכי כו'.** דהא דלמזן לעיל ועשו שמי נשים צאש אחד כו' לאו ספקא דמילתיה דרבי נחמיה הוא אלא פירושא דמילתיה הוא דלנו פרשין לה הכי: **כי פלגא ופלגא דמי.** כלומר כי חד וחד ואי צבת אחת אמו אוקי תרי לצהדי חד ואוקמיא אספיקא ואי צוה אחר זה וההוא דהאמינה תורה קדם ואתא צרישא הוה ליה כשנים והך כחד ואין דצריהם במקומו והיכא דשמים אומרות נטמאת ועד אחד כשר אומר לא נטמאת היתה שוטה דכי חד וחד יניחו ומתמינן דקתי לה היתה שוטה כגון דההוא חזר הוה פסול: **וטפסי בפסולי עדות למה לי.** למתני מתני' הלך אחר רוב דיעות: **לחומרא.** שמשחה: **לקולא.** להקל מעליה שלא משחה: לא אזלינן. צמר רוב דיעות בפסולי עדות והיכא דשמים אומרות נטמאת ואחד אומר לא נטמאת כיון דאיכא הכחשה כל דהו ינימא אוקי האי לצהדי הנך ואוקי מילתא אספיקא ומתסיה קא משמע לן:

הדרן עלך מי שקינא

אלו נאמרין (בכל לשון) גרסינן:
פרשם סוטה. מה שהכחן
אומר לה ולא אמרי' כתיב לאומרה
בלשון הקודש כדרך שנכתב. ובספרי:
אמר' דאי לא כתיב קרא להמיר בכל
לשון כדלקמין. ה"א יגמר מיצמה בקל
ותומר ומה יצמה קלה לא עשה שני
כל הלשונות בלשון הקודש סוטה
חמורה לא כל שכן: ויודי **מעשר**.
בשה השלישית צעתי הקודש מן
הבית (דברים כו) שהוא מוציא כל
מעשרותיו ומצערן מביתו ואין יכול
עוד להשקותם ונותן מעשר ראשון
ללוי ומעשר עני לעניים ומעשר שני

של שתי שנים שעברו מעליהו לירושלם ליתום ולאלמנה זה מעשר עני ואומרו ו הפקדון. כל לשון שהשיעורו וכפר ולא כנה"ק. ולא אמרין נגמר מהך דלעיל עיכובא: מקרא צדורים. שהיה קורא שפלתו לקחתה וזכור החליטה היא אומרת דבסוף קפסי: צדום כפי אדם צדום כדמפרש במתניתין ולקמן מ' ו' לעמך ישראל וגו' (דברים כא): פרשת מ יציר. כמו מנין: ולהלן הוא אומר. צד שזה שפלתה היא למידה: וענפה וזכרון ומכאן. על הדברים: הפירו. הלכו ואילו. פניהם רחמים ושצרה עיבל. והא דופכי פניהם רחמים צדורה וזהו האמת צדק הטוב: וטעמו אף האנכי

מי שקינא פרק שישי סוטה לב.

מִהֵרָא דְּתַמְנָא כִּי אֲוִלִּינָּ בְּתַר רַבּוּ דְּרִיעוּתָא לְחֹמְרָא אַבְּלָא קְרוּלָא אָא
 קמ"א. וְאִם תִּחְמַר הָא מִמֶּנִּי דְּפָרַק הָאֵלֶּה שְׁהֵלֶה (בְּיָמֵינוּ ד'
 הָאֵלֶּה) וּמִמֶּנִּי דְּפָרַק עֵגְלָה עֲרוּפָה (לְקַמְן דָּף מִמֶּנִּי) שְׁמַעֲנִי לֵה י"ל דְּהִכָּא
 אֲלֵטְסִירָא דְּאִפְּלִינָּ לְקוּלָּא אַע"ג דְּרַגְלִים לְדַבְּרָא עוּדוּ דְּלֵא תִּנָּא פְּסוּלִי
 הַעֲדוּת הַבְּרִיאָה אֲמַרְנָא דְּהִכָּא נְהִי כָּל חַד וְחַד:

הדרן עלך מי שקנא

ה"ג במדר המשנה

ארץ נאמרין בלשונם. ופירוש כל
אדם בלשונו שהוא שומע
לאפוקי למדי שאינו אומר בלשון פרסי
אם אינו שומעו אבל בכל לשון משמע
בין שומע בין ארץ שומע ובגמרא לא
משמע הכי: **קריית שמע ותפלה**.
מיתה אחזי שירי הלא וקידוש שכל
שבת וברכת הפירות וברכת המזנות
ולכא למימר ללא נקט אלא לאורייתא
דהא בפרק מי שמתו (ברכות דף כא.)
משמע תפלה וקריית שמע דרבנן
ועוד דהתם (דף כ:) משמע דקידוש
לאורייתא והכי משמע ממי בריש סמכת
זויר (דף ג:) בשלמא נקרא גמרא מגילה
איכא למימר להכי שירי דתנא בפ"ב
דמגילה (דף פ.) הלוזו ששמע
אשורית ילא אלא הכי אחזי שירי
ונראה דהני נאמרים בכל לשון אפי'
אינו שומע הלכך לא דמו להני
דמתני' דנאמרין דוקא בלשונם: **ח**
איהו

לִהְיוֹת בְּלִשׁוֹן הַקּוֹדֶשׁ אִף כֵּאֵן
בִּכְבֹּד עַד שֶׁתֹּאמַר בְּלִשׁוֹן הַזֶּה
יִירָדוּ וּבֹאוּ אֶל הָרַ גְּרוּזִים וְאֶל
נְי מוֹרֵה שֶׁנֶּאֱמַר ⁴ הֲלֹא הִמָּה
יָם בְּאַרְץ עַד מְקוֹם שֶׁכֶּם עַד
אֶלֹן מוֹרֵה הָאֱמֹר כֵּאֵן שֶׁכֶּם
שִׁבְעִים עָלוּ לְרֹאשׁ הָרַ עֵיבֵל
עַל הַכְּהֻנִּים מְקִיפִין אֶת הָאֵרוֹן
שֶׁנֶּאֱמַר ⁶ וּבֶל יִשְׂרָאֵל וְחֻקֵּינוּ
וְגו' הִכְּבוּ פָנֵיהֶם כְּלָפֵי הָרַ
וְעָשָׂה פֶסֶל וּמִסְכָּה וְאֵלֹ
חֹו בְּקִלְלָה ⁷ אֲרוֹר הָאִישׁ אֲשֶׁר
יִגְזַמְרִין בְּרֻכּוֹת וְקִלְלוֹת וְאַחֵר
הֵו בְּסִיד וְכָתְבוּ עָלָיו אֶת כָּל
מִטְב וְנִטְלוּ אֶת הָאֲבָנִים וּבֹאוּ
וְלִנְו

תוספות שאנץ

היב"ע כגון דהויא דאטא
שעיקריא שטיא. הילכך
חזק אתר חד אתר תרת
מכסכלי ליה; ותרעו לדר'
נשימ'. דאמר עצה שתי
זמרים. כאיש אחד לר'
שפיסיה דמיתר דר' נחמיה
אמר אלא אדמור דמלתא
היא דאגן פרשי לה הכי:
פלגא ופלטא כחד חד
אין יבב אתא אדא אוקי
לדחי חד דאוקמי
אספיא אדא וזה תורה
והתורה דהאמיני תורה
דקם ברישא הוה ליה אין
בשניה תורה כחד ואין
בירוחם במקומן. והכי
שנים אומרים שטמטא
דעידא חד שר אומר שרי
טמטא היתה שותה דכי
חדד וניהו ומנתי
לקבילי אל היתה שותה
כגון דהויא חד חר' פסול:
דאוקמי אדא וזה תורה

לו נאמרין בכל לשון

פרשת סוטה מה
שהכהן אומר לה. ולא
אמרין שצריך לאומרו
בלשון הקדש כדרך
שנצטוו שנתבאר
בספרי אמרי דאי לא תב
להתיר בכל לשון
ה"א דנגמר מיבמה מקי'
ימה כימה קלה לא עשה
בה כל הלשונות בלשון
הקדש סוטה שהיא חמורה
לא כל שכן ל"ה. ואית'
אמאי לא אשכי שבעת

הדיינים דאמרו ב' שבעות הידינים דאף היא בכל לשון נאמרה. וי"ל דהגא ושייר ומה שייר דהא שייר שבעות הביטוי דאף היא בכל לשון נאמרה. ואת ה"ל דהא ושייר דה"נ פריד פ"ק דקידושין. וי"ל דכל היכא דליכא אלא חד אלו איכא למימר בדוקא תני אבל היכא דתני אלו ואלו שונה ומשייר דהא א"ל לא